

פ ר ו ט ו ק ו ל מ ס' 31

ס ל ו ע ד ת פ נ י ם
ב י ו ם ד', כ'ט באדר, תס"ב - 26.3.52
בסעה 08.30 בבוקר.

חברי הוועדה

נרכחור:

- י. ספיר - היו"ר
- א. אלטמן
- ע. אסף
- ס. בבה
- י. בן-צבי
- ד. הכהן
- מ. חזני
- א. פרי

נעדרר:

- ח. אריאב
- ס. ארם
- י. גורז
- א. חביבי
- י. יסעיהו
- א. כהן
- ג. סועדי

מזמנים

- א. אליסר - ראס עירית ירוסלים כפועל
- א. פרנקו - באי-כוח עיריית ירוסלים
- א. בודי - באי-כוח עיריית תל-אביב
- א. מודסנסקי - באי-כוח עיריית חיפה
- י. נוסבאום - באי-כוח עיריית חיפה
- י. ברנסטיין - באי-כוח עיריית חיפה
- ס. רוסנברג - באי-כוח עיריית חיפה
- צ. זילביגר - יועץ מספטי

סדר-היום: המסך הדיון על הצעת החוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 2), תס"ב - 1952.

היו"ר י. ספיר:

פותח את הישיבה.
עד סיבואו באי-כוח העיריות הגדולות אני מציע
סנמסיד את הדיון בסעיף 102.

ע. אסף:

אני הייתי מציע לעזוב עתה את סעיף 102 עד לאחר
סנמסע חוות-דעתם של באי-כוח העיריות, ונעבור
על הסעיפים האחרים ונתחיל גם לסכם בכל סעיף וסעיף.

היו"ר י. ספיר:

באי-כוח העיריות זביעו דעתם לא דק בסעיף זה,
אלא גם בסעיפים אחרים, ולכן אי-אפשר עוד לסכם.
לא יהיה זה גם הוגן כלפי חברי הוועדה שאינם כאן לסכם בסעיפי החוק שלא
בנוכחותם, מאחר שלא הודענו כי היום נסכם סופית בסעיפים הטובים.

היו"ר י. ספיר: ברצוני לברך שתי שאלות לגבי סעיף 102 (ג) ו-(ד) על מועדי השילומים ועל הודעה בכתב בדבר הגדלת המסים באמצע שנת התקציב. מה היה הנוהג עד עכשיו ביחס למועדי התשלומים?

זילביגר: ישנה הוראה כללית בסעיף 114 הקיים סלפיו יש לשלם את המסים בסבי שיעורים שונים, האחד בספטמבר והשני בינואר, אלא שניתנה סמכות לכל עיריה ועיריה לקבוע מועדים נוספים. למעשה ישנה אפשרות של תשלומים חדשים ודו-חדשים.

ביחס לחובת ההודעה ישנו סעיף נוסף 132(ב) הקובע את אופן הפרסום, ונאמר שההודעה תעונה פרסום.

רוטנברג: באי-כוח עיריית ירוסלים ועיריית תל-אביב הודיעו שהם לא יכולים לשלוח הודעות אישיות לעיירייהם והם מבקשים לא לקבוע חובה כזאת, מאחר שיטנה כבר חובה לפרסם הודעה זו בעתונות ובלוחות הפרסום.

זילביגר: כאן רוצים בכוונה להכביד על העיריות שתהיה עליהן החובה להודיע במיוחד במקרה של הגדלת המס באמצע השנה ולא להסתפק בדרך המקובלת של הודעות על תשלום מסים בכלל.

אסף: יש להתחשב בעיריות שצריכות לשלוח מאות אלפי הודעות לחייבים, העובדה שנשלחה הודעה לעיירייהם שהם יכולים לשלוח הודעות על-כך.

היו"ר י. ספיר: עלינו לדאוג גם לנוחיות האזרח וגם לנוחיות העיריות. בדרך-כלל נוהגות העיריות להודיע לחייב על סכום המסים שעליו לשלם לאחר הערכה, גם במקרה שהחייב הגיש ערעור. אני חושב שאם נכתוב, באם במקום, לאחר הנוסח יהיה יותר ברור.

חזני: אני מקבל תיקון אחרון זה, אבל הכוונה היא שאין לחייב אדם לשלם אם לא הודיעו לו על-כך. ולכן יש לחייב את העיריות לשלוח הודעות.

אסף: אי-אפשר להפלות בתשלום מסים בין אזרחים שההודעה הגיעה אליהם. איננו מקבל את טענת העיריות שסלוח ההודעות יגזול 3-4 חדשים עד שיגיעו לכל האזרחים, על העיריות לעשות מאמץ מיוחד כדי שההודעות תגיענה במועד קצר לכל האזרחים. החוק צריך לקבוע כי אפשר יהיה לגבות את המס גם אם האזרח טוען שלא קיבל את ההודעה.

היו"ר י. ספיר: החלטה על הגדלת מסים באמצע השנה אינה מתקבלת בדרך-כלל ביום אחד. יכול להיות כאן הפרס של זמן בין מועד הפרעון הראשון ב-1 באפריל לבין מועד הפרעון השני ב-1 בספטמבר. עלינו למצוא נוסחה שתאפשר את התחלת הגבייה של המס המוגדל בהקדם האפשרי ביותר לאחר תחולת ההחלטה. אם קושרים דבר זה בהודעות לחייבים עלולות להיות תחולות אישיות וזה לא יתכן. אם נכתוב, באם במקום המלה, לאחר אני חושב שזה פותר את הבעיה במידה מסויימת.

זילביגר: כאן יכולות להיות שתי אפשרויות: ברור שהמס המוגדל לא יחול בעד תקופה קדמה להודעה האישית. אפשר לשלוח הודעה בדצמבר אבל המס ישולם רק מינואר. אני חושב כי לפי הצעת יושב-הראש תוסג המטרה ואפשר יהיה לאחד מסירת ההודעה לגבות מס גם בעד תקופה קודמת, כי המלה, באם אינה מותנית בזמן.

י. ברנסטיין: בטם עיריית חיפה עלי להודות כי קטה להתחייב בחוק שתשלח הודעה אינדיבידואלית לכל חייב באשר זה יכביד מאד. בחיפה ישנם כ-60 אלף מסלמי מס ותקופת מסירת ההודעות עלולה להמטך 3-4 חדשים. אני מציע להוציא מהסעיף את החובה לסלוח הודעות אינדיבידואליות ולהטאיר רק את חובת הפרסום בצורה הרגילה.

א. פרנקו: אני מצטרף להצעה להטאיר רק את חובת הפרסום. העיריות בוקטות בכל האמצעים כדי לתת פרסום נאות לדברים ברדיו, בעתונות ובלוחות הפרסום.

א. אליטר: אפשר להסתפק בחובה לפרסם את הדבר בתנאי שתהיה חובה מפורטת לפרסם זאת בעתונות המקומית.

ט. בבה: עלינו לזכור שבשנים אהון מסלמי הם אינם קוראים בעתונות היומית ולכן חובה על העיריות להודיע למסלם המס איטית על הגדלת המס באמצע השנה. העיריות צריכות לעשות כל המאמצים כדי לשמור על הקשר הזה עם האזרח. אני חושב שזה פרינציפ בריא ולא צריך ליותר עליו בגלל קשיים טכניים.

י. בן-צבי: אם מסילים על תושב תוספת מסים באמצע השנה זה דומה כאילו ברכה לראש כסנה, גם ברכה זו אין שולחים בבת אחת לכולם, ולכן גם אם תקופת מסלוח ההודעות תמשך חודש או חדשים יש לעשות זאת.

י. ברנסטיין: בעצם שולחים הודעה בצורה זו או אחרת למסלם המס על גובה המס שעליו ילם. אבל אם החוק יקבע חובה לסלוח הודעות יוכל מסלם המס להסתמס בעובדה שההודעה לא הגיע אליו בנימוק שלא לשלם את המס המקובל בעד התקופה שעברה. הכנסת התנאי של קבלת הודעה איטית בחוק יכביד מאד.

ע. אסף: אני מציע לבסח את הסעיף כך: העיריה תשלח הודעה בכתב לחייב ביחס לארנונה מוגדלת, ותו לא.

היו"ר י. ספיר: אם המועצה מחליטה להגדיל את המסים באמצע השנה אין היא מסנה את שיטת המסים, ולכן לדעתי עליה רק להודיע על אחוז ההגדלה במס שעל מסלם המס לשלם. זאת צריכה להיות הודעה סטרוטיפית לכל מסלמי המס, את החשבון המפורט יכול מסלם המס לעשות יחד עם הגובה בזמן תשלום המס. בצורה זו קבלת ההודעה לא תשמש כתנאי. כאן מתעוררת השאלה העקרונית האם מספיק שהעיריה מוכיחה כי שלחה הודעה כזאת בדואר, או שרק מסלוח הודעה כזו בדואר. רסום יכולה לשמש הוכחה. אנו רוצים בכל זאת שגביית המס לא תתחיל לפני שמסלם המס קיבל הודעה על כך.

א. אליטר: בדרך כלל אנו רגילים לסלוח הודעה לכל חייב במס, אבל אם מחייבים את העיריה על-פי החוק לסלוח הודעה איטית למסלם המס, הרי חובת ההוכחה חלה על העיריה, ואני חושש כי העיריות הגדולות שיש להן אלפי מסלמי מס לא יוכלו לעמוד בזה. לפי הסיטה שלנו בשאר בספר העיריה העתק ההודעה שנכללה לחייב במס יצא ישמש הוכחה שנשלחה הודעה, לדעתי דבר זה יטפיק.

צ. זילביגר: לדעתי הדאגה למשלוח הודעות לחייבים במס אינה צריכה להעסיק את חברי הוועדה, ישנם דינים מקובלים כיצד מנסחים מסירת הודעה. אם אזרח טוען שלא קיבל הודעה, עליו להוכיח זאת, ואז קל מאוד לתקן את הדבר על-ידי מסירת העתק ההודעה.

א. פרגוקו: היה לנו כבר נסיון בשטח זה ונזכחנו כי עד אשר גומרים לסלוח את כל ההודעות עוברים לפחות שלושה ארבעה חדשים מאותה תקופה שבעדה היו צריכים לסלם את המס. הייתי מציע לנסח את הסעיף כך: אלא לאחר שנמסרה הודעה בכתב או בדרך של פרסום, כפי שתחליט המועצה.

היו"ר י. ספיר: בסיכום הסעיפים נביא בחסבונו את ההערות שנשמעו פה. הזמנו את באי-כח העיריות כדי לטמוע את הערותיהם לסעיפי החוק, לפני שהוועדה מסכמת את דיוניה.

א. אליסר: ברצוני להביא בפניכם כמה בעיות כלליות הנוגעות לתחוקה הקיימת לגבי העיריות, כיון שוועת הפנים היא בדרך כלל הוצעה אשר תמשיך לרונן בבעיות אלה בהמשך הזמן.

העיריות הגדולות נתונות במצב קשה מבחינה אדמיניסטרטיבית, ויש לחפש דרכים כדי להקל עליהן במידת האפשר. אינני יודע מה המצב ביהר העיריות, אבל עיריית ירוסלים נמצאת במצב מוזר במקצת, אין אנו יודעים למי עלינו לפנות בבירור שאלות שונות, סעיפים שונים של החוק קובעים כי ההחלטה היא בידי שר הפנים, מה פירושו של דבר: האם עלינו לפנות למחוז, למשרד מסוים, למשרד הראשי של שר הפנים? לפי החוק יש דברים שביחס אליהם יש לפנות למשרד המחוז, אבל קורה שגם משרד הפנים מתערב. למי דעתנו מצב זה אינו בריא ויש להסדיר בעיה זו בדרך החוק. יש לקבוע מה פירושו של המושג: שר הפנים יחליט.

לדעתנו היו צריכים לתת לעיריות הגדולות מעמד עצמאי יותר. יש דברים קטנים שעליהם צריכות העיריות לפנות ולקבל אישור ממשרד הפנים, זה מעכב ביצוע הדברים, ועד כמה שידוע לי קיים מצב שהרבה עיריות אינן עושות זאת, וזה לכאורה פוגע בחוק. כדי להסדיר בעיה זו הייתי מציע לקבוע כי על דברים מסוג זה תהיה חובה על העיריות להודיע לשך הפנים, אבל לא יצטרכו לחכות עד שיקבלו אישור. שיטה זו של קבלת אישור שר הפנים נשארה לנו כירושה מימי המנדט, אני חושב כי במצב הנוכחי אין דבר זה הכרחי. סוף סוף זוהי מועצה נבחרת על-ידי תושבי העיר, וכאן ברצוני להביא דוגמה, בעצמי הפיתוח למשל אנו קשורים לוועדה בין-עירונית, אני שואל מה מגין המהנדס המחוזי של עיריית חלפה בעניינים הנוגעים לירוסלים ולהיפך, בכל עיר ישנן בעיות המיוחדות רק לה, משום כך יש לתת לעיריות מעמד עצמאי כדי שתוכלנה להחליט בדברים.

לפני כמה שבועות נפגסו ראשי העיריות תל-אביב, חלפה וירוסלים עם ראש הממשלה והביאו בפניו את כל הבעיות הקשות שעומדות בפני העיריות האלה. בהמשך לזה כתבתי מכתב לראש הממשלה וקיבלתי תשובה ממזכירו-כל מטפלים בחוק של העיריות והמועצות המקומיות, וכי בימים הקרובים ימנה שר הפנים ועדה שתיעץ לממשלה בעניינים הכספיים והתחוקתיים של העיריות. אם הוועדה תסייעצת לממשלה תקבל את כל ההערות וההצעות שהוצעו על-ידי באי-כח העיריות באותה פגישה, יהיה צורך להכניס שינויים נוספים בחוק המונח לפנינו. אם ועדה זו עומדת להתחיל בפעולתה הייתי מציע לא להביא אדיין חוק זה לאישור הכנסת ולתת זשהות של כמה שבועות על מנת לראות כיצד יתפתחו הדברים.

היו"ר י. ספיר: אין אנו קטורים בוועדות אחרות, הכנסת פועלת בדרך היא.

א. אלישר: יסנה עוד שאלה כללית שברצוני לעורר וזוהי שיטת הערכה של הרכוש הן בשביל המטסלה והן בשביל העיריה. מט הרכוש מוערך בירושלים ב-8,700,000 ל"י, לצורך אמס, השנה עלה הסכום ל-40,800,000 ל"י. מט הקרקעות עלה מ-415,000 ל"י ל-2,650,000 ל"י; מט הבנינים עלה מ-1,300,000 ל"י ל-1,719,000 ל"י. כחיסוב מספרים אלה לקחו בחשבון גם את המחירים, אולם יש בזה העלאה של 18%-20% לגבי מה שהמטסלה היתה מעדיכה. עליה דרמטית כזאת, שאני בתור חבר מועצת העיריה שותף לה אינה יכולה להתקבל בשקט על-ידי האזרח אשר צריך לשלם את המס, ולא גם על-ידי המטסלה עצמה, כי עליה כל-כך גדולה מעמידה בפני המטסלה שאלה מניין יקחו האנשים את הכספים לתשלומים אלה. הערכת רכוש זה לצורך תשלום המס איננה לפי הסווי-הריאלי, כפי שקובעת הצעת החוק. אנו נתנו הוראות לוועדת הערכה ללכת בקו שבנו הלכה עיריית ירושלים. הערכה פיקטיבית כזאת מעמידה את העדיות בפני בעיה קשה, כי ברגע שהמחירים ירדו לא יהיה כל ערך להערכה זאת. מאז ההערכה חלה כבר ירידה מסויימת במחירים, ואין זה מתאים למציאות.

אני עובר להערות לסעיפי החוק. קודם כל ביחס לסעיף 101(1) אנו מציעים להוציא את המלה "ממשיים"

היו"ר י. ספיר: בזמן הבירורים נתברר לנו כי ישנן שלוש אפשרויות: א. אדם שגר בדירתו הוא ואין לו חוזה שכירות; ב. אדם שנתן דירה לפי שטח ואינו מקבל דמי-שכירות; ג. ישנם דמי-שכירות, עם או בלי חוזה, עם או בלי תשלום בבנק, אבל אפשר להניח שדמי-השכירות האלה הם פיקטיביים. לסוג זה מתכוונת המלה "ממשיים".

א. אלישר: הייתי רוצה לדעת מה דעת הוועדה לגבי חוזה-שכירות אמיתיים, ולגבי הסכומים שנקבעו כסגים קודמות?

היו"ר י. ספיר: אנו בקשנו לסמוע הערות מפי באי-כח העיריות, אבל הוועדה טרם טיכמה דעתה בענינים אלה, ולכן אינני יכול לומר מה דעת הוועדה.

א. בורז: לדעתנו הנוסח בסעיף 102 הוא בלתי ברור. רצוי לדעת מי קובע בהערכת בנינים מבחינת טיבם או סוגם, ועדת ההערכה או המועצה. לא נאמר כאן שתפקיד זה מוטל על ועדת הסומה.

א. זילביג: המועצה מטילה מטים על כל החייב במסים, היא קובעת את הגורמים השונים שיש להביאם בחשבון, תפקידה של ועדת הסומה לקבוע אם נכס פלוני נמנה על סוג אלמוני או פלמוני.

ב. ארגוב: המועצה קובעת את הדרגה והוועדה משבצת כל נכס בדרגה המתאימה.

לסעיף 104 - אין הוא קובע את הקוררום
הדרוש, כפי שהיה בחוק הקודם.

א. בורי:

לסעיף 105 - סעיף זה קובע רשימת
השומה תכלול סוגים שונים, לדעת רצוי שלעיריות הגדולות תהיה אפשרות
לעשות רשימת שומה לכל סוג לחוד. אנו מתכוונים להכין רשימות אלה
בשיטות מכניות, וחובה זו תכניד על הביצוע.

היו"ר י. ספיר: אם בבנין מסוימים ישנן גם חנויות, גם
סחסנים, גם משרדים וגם חדרי מגורים,
האם לדעתכם רצוי לעשות רשימת שומה בפרדת לכל סוג וסוג באותו נכס?
האם לא רצוי כי לשם ביקורת יבואו הדברים בצורה רצופה.

י. ברנשטיין: אין דבר זה חשוב כל-כך מאחר שאנו מחשבים
להשתמש באמצעים מכניים ובשיטת הניקוב
לסידור רשימת השומה. בעזרת כרטיסים אלה אפשר יהיה בקלות לבדוק
אם לא דלגנו על נכס זה או אחר, מבלי שיהיה הכרח להצמיד אחד לשני.

בהודעות זו הייתי מנקט כי בסעיף 105 (א)
ביחס לפרטים של לוח השומה נוציא את המספר (1) של החובה לקבוע מספר סידור.
לפי השיטה החדשה לא רצוי לנו לקבוע מיז לכל נכס מספר סידור, כי
אנו קובעים לוח שומה אחד לחלקים שונים של העיר, רק לאחר שהלוח כולו
יהיה מוכן אפשר להוסיף את המספר הסידור. רצוי שלא להכניס דבר זה,
ואם עירייה מסוימת תמצא לנכון לעשות זאת, אפשרות זו ניתנת לה תמיד,
ולעומת זה עירייה שאינה מוצאת לנכון לעשות זאת, לא תפעל בניגוד לחוק.

ב. ארגוב: אין אני מסכים לדעה זו. למרות שנתל-אביב
רשימת השומה כוללת נכסים רבים, אין אני
חושב שרצוי לחלק נכס אחד ברשימות שונות. לוח השומה אינו צריך לשמש
רק לסטטיסטיקה, אלא להצליט בכל רגע את המצב הקיים. אם בכנסן מסוימים
ישנם גם בחי-מגורים וגם תעשייה, ודבר זה לא יופיע יחד, הרי לא תהיה
תמונה ברורה ממצבו של אותו נכס. אני מציע להשאיר דבר זה.

לעומת זה אני מסכים להצעה להוציא מסעיף
105 (א) את מספר (1) בדבר הצורך להכניס מספר סידור. אם העירייה
תמצא לנכון היא יכולה תמיד לעשות זאת. העירייה יכולה תמיד להוסיף
פרטים שהיא תמצא לנכון על סמך סעיף 7 של החוק.

ד. רוטנברג: הוויכוח הזה נכנס למסלול יותר מדי מקצועי.
משרד הפנים מתכוון להזמין את באי-כח
הרשויות המקומיות על מנת לעבד לוח שומה משותף ורצוי לכל הרשויות המקומיות
ולכן הייתי מציע לא להכנס כאן לוויכוח זה.

ב. ארגוב: הייתי רוצה לדעת אם לוח פירושו שאפשר
לחלק את רשימת השומה גם על מספר לוחות?

י. ברנשטיין: לא רצוי לפצל כל נכס בהשימות שומה שונות,
אבל צריכה להיות אפשרות לסדר כמה לוחות
של רשימת השומה.

א. אורטנסקי: החוק צריך להיות ברור, ואם ישנו ספק שלוח פירושו כי אפשר לסדר גם לוחות, הייתי מציע להוסיף זאת. דבר זה חשוב גם בסכיל הערכת המסים, שהיא אחד הדברים העיקריים בתקציבי העיריות.

ס. רוטנברג: אם בכתוב לוח או לוחות, בסכיל האזרח אין בזה הבדל. ועדת השומה יכולה לחלק בין בנינים ובין מגרסים, אם היא תמצא לנכון.

אני מסכים להצעה להוציא את מספר (1) בסעיף 105 (א).

א. בורי: סעיף 105 (ב) קובע כי לוח השומה יקבל תוקף ב-1 באפריל. אצלנו התעוררה השאלה מה אם ועדת השומה לא תספק להכין את הלוח עד אותו תאריך, האם אפשר יהיה לפרסם אותו בתאריך מאוחר יותר?

א. אורטנסקי: מנסיוני בעירייה למדתי כי אין זה טוב לקבוע אפשרות לפרסם את לוח השומה בתאריך מאוחר יותר. כאשר נתפרסם התיקון בשנת 1946 שאפשר לפרסם את הלוח גם בתאריך מאוחר יותר, אף עירייה לא הכינה את הלוח עד ה-1 באפריל. לעומת זה אם החוק מחייב להכין את הלוח עד תאריך מסוים, כל העיריות שסתדלות לעשות זאת. אני בעד זה שהחוק יקבע תאריך קבוע.

היו"ר י. ספיר: עלינו לזכור כי עם פרום לוח השומה ישנה אפשרות להגיש ערעורים והסתעגויות. אם ב-1 באפריל יקבל תוקף הלוח הסופי, הרי יש צורך לפרסם אף לוח השומה באוקטובר או בנובמבר כדי לאפשר להגיש ערעורים והסתעגויות.

צ. זילביגר: לגבי שנת הכספים הראשונה יכול שר הפנים לקבוע מועדים שונים בהם לוח השומה יקבל תוקף, זה נעשה כדי להקל בתקופת המעבר בשנה הראשונה.

היו"ר י. ספיר: זאת אומרת שה-1 באפריל זהו התאריך בו מקבל לוח השומה תוקף לאחר שעבר את הפרוצדורות הרגילות של הערעורים.

ס. רוטנברג: אם לוח השומה עבר את כל הפרוצדורות והוא גמור הוא מסבל תוקף ב-1 באפריל. סעיף אחר קובע כי כל הלוחות יקבלו תוקף ב-1 באפריל שאחרי התאריך היסודי לביקורת הלוח.

צ. זילביגר: אם נתעלם מהסידורים שנבקעו לשנה הראשונה, שהיא שנת מעבר, הרי יש צורך בסעיף זה מהטעם הנא: לפי הוראות המעבר יכולה עירייה לפטור עצמה מהכנת לוח שומה לפי השיטה החדשה בשנת הכספים הראשונה, אך עליה לעשות כל ההכנות על מנת שהלוח יכנס לתוקפו ב-1 באפריל 1953, נוסף לזה יש לזכור שיכולים להיות מקרים של הקמת עיריות חדשות והרכבת מועצות חדשות, ולוח השומה במועצות חדשות כאלה צריך להכנס לתוקפו ב-1 באפריל הקרוב.

היו"ר י. ספיר: מבחינה מעשית פירוש הדבר צריך לאפשר למועצה חדשה להתחיל לנכות את המסים מה-1 באפריל לפי לוח השומה. אם הפרסום האחרון של לוח השומה צריך להיות ה-1 באפריל, פירושו שכל הפרוצדורות צריכות להסתיים ב-31 במרץ. דבר זה היה קבוע בחוק הקודם, אבל החוק המוצע אינו קובע זאת.

צ. זילביגר: עד ה-1 באפריל צרים לסיים שתי פעולות: הכנסת הלוח ופרסומו לאחר הכנתו, פרשת הערעורים מתחילה רק אחרי זה. כמובן שלוח השומה הזה צפוי עדיין לשינויים.

היו"ר י. ספיר: אם יהיו הרבה עתדים והסתיוגויות זה עלול להכניס ערוביה בספרים. בזמנו קבעו שכל הפרוצדורה צריכה להסתיים ב-15 במרץ, כדי שלא תהיינה יותר בעיות לאחר פרסום לוח השומה. אם הכוונה כאן לא לתאריך הסופי, אלא לתאריך בו מפיץ הלוח לקריאה ראשונה, מדוע לא לקבוע תאריך מוקדם יותר כדי לתת שהות לכך?

י. ברנשטיין: אנחנו מפרסמים את לוח השומה ומחייבים את מי שרוצה לערער לעשות זאת תיכף ומיד. הלוח נשאר כפי שהוא פורסם ואם הערעור מתקבל מתקנים את הדבר בספרים, והספרים משקפים את מהלך החיובים.

א. פרנקו: החוק הקודם קבע שקודם צריכה להיות הערכה אחר-כך ההתנגדויות והערעורים, ועד שלא סיימו את בירור ההתנגדויות והערעורים אי-אפשר היה לעשות דבר. עכשיו הפרוצדורה היא אחרת, קודם כל באה ההערכה ופרסום לוח השומה, אחרי זה הערעורים, ואחרי זה הערעורים בבית-הדין המחוזי, ואת בית-הדין המחוזי אי-אפשר בשום אופן להגביל בזמן, אבל זה אינו מגביל את הוועדה לזכות או לחייב אחר-כך את האיש לפי פסק-הדין שניתן.

היו"ר י. ספיר: השאלה היא מדוע צריך לקבוע תאריך שאינו נוח לעיריות. אם עיריה צריכה תוך שנת הכספים 1952/53 להכין לוח שומה חדש בשביל השנים הבאות, או בניח עיריה חדשה התחילה את עבודתה בשנת הכספים 1952/53, צריכה להיות לה שהות מספקת להביא לכל הפחות לסיום השלב הראשון בו מופיעים ההתנגדויות והערעורים. אין ספק שהיו הרבה ערעורים לאור העובדה שאנו מכניסים שינוי רדיקלי במיבנה. לכן אני שואל מדוע לא לקבוע תאריך מוקדם יותר לפרסום לוח השומה, בניח ה-31 בינואר או ה-31 בפברואר, כדי לאפשר לסיום הפרוצדורות במסך 30 יום, בכל אופן לא יאוחר מיום פרסום לוח השומה, והוא ה-1 לאפריל.

י. נוסבאום: בזמן קביעת התקציב יכולה העיריה לקבוע גם את ההערכה, לפי החוק צריך להכניס סכומים ולא חישוב באחוזים. אם קובעים את יום הפרסום בינואר או בפברואר, לא תוכלנה העיריות לעבד את התקציב לכל פרטיו ולהכניס את הסכומים המדוייקים ללוח השומה.

ב. ארגוב: אני חושב שהכוונה כאן היא כי ב-1 באפריל נכנס לוח השומה לתוקפו לאחר כל הערעורים וההתנגדויות, מאחר שישנה ביקורת בחדשים ספטמבר-אוקטובר.

ש. רוטנברג: הסעיף הזה אינו קובע רק את שאלת פרסום הלוח ב-1 באפריל, העירייה יכולה לפרסם את הלוח השומה גם ב-1 ביולי, אבל הוא נכנס לתקפו ב-1 באפריל שלאחר הכנתו. הלוח השומה אינו כולל את המס אלא את הסוג בלבד.

צ. זילביגר: שאלה זו תלויה לדעתי בקונספציה היסודית מה יש לראות כשלב יסודי שבו מקבל הלוח השומה תוקף. אם נתעלם מערעורי בית-המשפט המחוזי שהוא מחוץ לכל הגבלות של זמן, אז באה בחשבון כשלב יסודי עצם הכנת הלוח השומה, חתימתו ופירוטו הסיידים. זה מה שמוצע בהצעת החוק שלפנינו. האפשרות השניה היא שלא רואים את הלוח כדבר סופי, אלא לאחר הדיון בכל הירידים האדמיניסטרטיביים. אין אני יכול להביע דעה מה רצוני יותר ומה פחות, על זה תצטרך הוועדה לדון לגופו של עניין. הסמסלה מציעה בהצעת חוק זו שכשלב יסודי של קבלת תוקף יסמס עצם הכנת הלוח לפרסום וחתימתו.

היו"ר י. ספיר: לגבי השנה הראשונה בהכנת הלוח השומה החדש יכול שר הפנים לאשר גם תאריך אחר לתחילת תוקפו של הלוח השומה. אם עירייה מסויימת תתחיל להכין את הלוח השומה בשנת הכספים 1952/53 ולא תספיק לגמור אותו, והוא יגיע לפרסום רק בשנת הכספים 1954/53 הרי תוקפו יתחיל רק ב-1 באפריל.

ש. רוטנברג: הכוונה היא ששר הפנים יכול גם לקבוע כי זה יהיה ריטרואקטיבי גם לאפריל 1953.

היו"ר י. ספיר: אם שר הפנים יכול לקבוע כי ללוח השומה החדש יהיה תוקף ריטרואקטיבי הרי העירייה תצטרך לשנות את כל החשבונות גם בשביל העבר. לא כתוב בחוק שהעירייה מחוייבת להטיל מסים לפי הלוח החדש.

ש. רוטנברג: אם שר הפנים יעשה זאת, עלול להווצר מצב כזה, אבל למעשה זה דבר תיאורטי. אם העירייה קובעת לוח שומה חדש, עליה לדעת שהיא חייבת להטיל מסים בהתאם לכך. ברגע שלוח השומה נכנס בתוקפו אין כל תוקף ללוח השומה הישן. המצב הוא כי לגבי העתיד לא צריך שר הפנים לאשר כי אם רק ביחס ללוח השומה החדש.

היו"ר י. ספיר: העירייה יכולה להכין לוח שומה בתאריך מסויים בניה אפילו ב-1 באפריל ואז לא יכולים להיות יותר עגרים. לפי הנוסח הזה לא ברור שאם עירייה תפרסם בשנת הכספים 1952/53 לוח שומה ל-1953/54 זה יחייב אדם שברצונו לערער להגיש את הערר 15 יום תוך הפרסום, כי למעשה לוח השומה מקבל תוקף רק לאחר שנתיים.

ש. רוטנברג: סעיף 108 קובע כי ברגע שמפרסמים לוח השומה מצרפים הודעה כי תוך חודש ימים צריכים לערער.

א. אורשונסקי: אפשר להגיש ערעור בזמן שלוח השומה הוא בתוקפו, או שהעירייה יכולה לשנות ולהוסיף תוספות ללוח השומה כל זמן שאיננו בתוקף?

ש. רוטנברג: אם היושב-ראש חתם על לוח השומה ב-1 בינואר הוא סופי והוא מקבל תוקף.

צ. זילביגר: לוח השומה קיים מהרגע שחותמים עליו, הוא עוד לא פועל ועוד אי-אפשר לנהוג לפיו. מי שרוצה לערער צריך לנהוג בדרך הקבועה בחוק זה לפי סעיף 108 והוא צריך להגיש ערר תוך 30 יום מיום ההודעה על פרסום לוח השומה חדש. ביחס לאפשרות של הגשת ערר יש להבדיל בין חתימת לוח השומה וכניסתו לתוקף.

ב. ארגוב: במקום להגיד כי לוח השומה מקבל תוקף, צריך לכתוב שלוח השומה מקבל תוקף מאת חתימתו על-ידי יושב-הראש, ולגבי גביית מסים הוא מקבל תוקף החל מה-1 באפריל. כאן ישנם שני שלבים, השלב הראשון שיושב-הראש חותם על לוח השומה ואז הוא מקבל תוקף לגבי הגשת עררים, והשלב השני הוא כניסת לוח השומה לתוקפו ב-1 באפריל לגבי גביית מסים, אבל לא לגבי עצם תוקפו של הלוח.

א. אורשנמקי: הלוח מקבל תוקף רק לאחר כל ההתנגדויות והעררים, כי אחרת אין זה לוח בה-תוקף.

היו"ר י. ספיר: החוק הקיים קובע תאריך מסויים בו צריך לפרסם את לוח השומה, ואם עירייה אחת ופרסמה אותו אחרי אותו מועד, הלוח פסול. כדי שלא יהיה שום ספק בדבר, צריך בסעיף 105 (ב) או בסעיף 107 לקבוע מתי לוח השומה יקבל תוקף לגבי הגשת עררים, והזכות להגיש ערר הולכת לאיבוד באותו תאריך שהלוח מתפרסם באופן סופי ומקבל תוקף. לדעתי יש לנטח זאת בצורה ברורה יותר.

צ. זילביגר: זה תלוי בהכרעת הוועדה מה צריך להיות השלב היסודי של בניסת הלוח לתוקפו, הכנתו או פרסומו.

היו"ר י. ספיר: אי-אפשר להגיע ללוח סופי לפני שנותנים אפשרות להגיש עררים, ובמקרה של ערעור שני לערער גם בפני בית-המשפט המחוזי. צריך שיהיה ברור בחוק זה כי משהוכן הלוח, בין אם נקבע לו תאריך פרסום ובין אם לא, בין אם נמסר להכרעת שר הכסחון ובין אם לא, זה מחייב את התחלת הפרוצדורה של הגשת העררים. ואז לא יוכל שום אדם לטעון כי לא ניתן לו רווח זמן כדי להגיש את הערר. לעומת זה אם רוצים שהלוח יקבל תוקף כדי לאפשר חיוב במסים, אם עברה כבר תקופה של 15 יום לפרוצדורה ראשונה ועוד 20 יום, אז הלוח יקבל תוקף ב-1 באפריל וזה כבר שלב סופי. אני חושב שכוונת הוועדה ברורה ונבקש את היועץ המשפטי לנסח את הסעיף.

א. פרנקו: החוק הישן נותן אפשרות לעיריות לפרסם, באיסורו של שר הפנים, בתאריך אחר במקרה שלא הספיקו להכין את לוח השומה עד ל-1 באפריל. אנז מבקשים כי גם בחוק זה תינתן אפשרות כזאת.

היו"ר י. ספיר: לפי הסכנה של החוק החדש, תוך תקופה מסויימת שצריכה להסתיים בשנת התקציב 1952/53, מוכרחה של המכונה הזאת להתחיל לפעול. לגבי עיריות חדשות לא נקבע תאריך, והן יכולות להתחיל לפעול גם באמצע השנה. הכוונה כאן לסידור ראשון חד-פעמי.

לצ/רב

ועדת הפנים
26.3.52

א. פרנקו: בסעיף 106א(2) האומר כי העיריה יכולה לדרוש מכל תושב וכו' למסור ידיעות שבידו וכו', אנו מציעים להשאיר את הנוסח שיטנו בחוק הקודם.

ביחס לסעיף 106א(3) במקום המלים: "להכנס בכל עת מתקבלת על הדעת..." , אנו מציעים להשאיר את הנוסח אשר היה בחוק הקודם שאין להכנס לשום בית מגורים ללא הסכמת המחזיק בו, אלא אם נמסרה למחזיק הודעה של 24 שעות מראש.

היו"ר י. טפיר: ישנם אצלנו חוקים שלפיהם אפשר להכריח אדם למסור אינפורמציה מסויימת באם מהות העניין מצדיק זאת. אינני יודע אם החוק שלפנינו מחייב חומרה כזאת בניצול הסמכות הממשלתית.

י. בן-צבי: באמר שאדם צריך למסור כל הידיעות שיט בידו, אם אדם אינו רוצה למסור יכול לומר שאין לו ידיעות.

ש. דוטנברג: אם מהנדס מסויים, אפילו מעיר אחרת, בנה בניין בעיר שניה, אפשר לדרוש ממנו למסור ידיעות על טיב הבניין וכדומה.

ב. ארגוב: אני חושב כי בסעיף 106א(2) צריך לכתוב כי העיריה יכולה לדרוש למסור לה ידיעות בקשר עם הכנת לוח השומה ולא בקשר עם תפקידיה, כפי שכתוב.

אשר לסעיף הקובע מאסר עד 3 חדשים או קנס עד 300 לירות, או שני העונשים כאחד, כאן צריך להיות ברור כי העונש אינו פוטר את בעל הידיעות מלמסור אותן, כי אחרת כדאי למהנדס לעשות קבוצה עם הקבלן ולשלם אפילו 300 לירות קנס, אם לא יהיה חייב למסור את הידיעות למרות זה.

א. פרנקו: לגבי סעיף 106ב(1) אנו מציעים במקום: "...במסך 7 ימים", לכתוב: תוך שבעה ימים.

א. אורשנסקי: לגבי סעיף 106א(4) יש להבהיר את המושג: "לרבות בקשות שהוגשו לה על-ידי מעוניינים".

ב. ארגוב: לגבי סעיף 107(ב) אני מציע להוציא את המלים: "במסרדי העיריה" לעיריית תל-אביב ישנם כ-30 משרדים מפורזים בכל העיר ואם כותבים בחוק שעליה להביח העתק לוח השומה במסרדי העיריה, פירושו שצריך יהיה לעשות זאת בכל משרדי העיריה. הייתי מציע לכתוב בחוק כי לוח השומה יונח במקומות שיקבעו על-ידי הוועדה.

ש. דוטנברג: הכתובת בשביל האזרח היא העיריה, ואם הוא יפנה למשרד אחד של העיריה יכולים למסור לו שם היכן יוכל לראות העתק לוח השומה.

לצ/רב

ועדת הפנים
26.3.52

א. אורשנסקי: שאלה זו כבר התעוררה פעם והחליטו כי מספיק שהעתק לוח השומה יונח במחלקת הגביה או בגזברות.

לגבי סעיף 107(א) בו נאמר כי לא יוכנס שום שינוי אלא בהתאם לפקודה זו חוץ מטעות סופר שיוטב-ראש ועדת השומה, על דעת ועדת השומה... "נראה לי כי המושג "על דעת ועדת השומה" אינו מספיק ברור וצריך לכתוב: על פי החלטת ועדת השומה.

א. פרנקו: לגבי סעיף 108 על הזכות לערער, אנו מציעים להשאיר את הנוסח כפי שהוא בחוק הקודם.

היו"ר י. ספיר: מה פירוט: "היה הערר נוגע לאדם אחר"?

צ. זילביגר: אדם יכול לערער אם הוא לא ברשם, ובמקומו ברשם אדם אחר.

ש. רוטנברג: הכוונה היא כי מי שהדבר נוגע לו צריך לערער ולא מישהו אחר.

היו"ר י. ספיר: אם אדם יודע כי ועדת השומה במקום מסויים לא העריכה כראוי, או שהעריכה באופן שרירותי, מדוע תישלל זכותו של אדם לערער על אותה הערכה גם אם אינה נוגעת לו במישרין.

ש. רוטנברג: כמה מקרים היו שאדם ערער על העריכה שנעשתה לגבי אדם אחר.

א. אורשנסקי: דבר זה יחד עם מה שנאמר בסעיף 106 מטמט בלם, ועדת הערכה יודעת כי בעל מקצוע, המהנדס או הקבלן יכול להגיש ערר לגבי הערכה. לדעתי אין להוציא דבר זה.

א. פרנקו: בסעיף 108(א) קובע שתוך 30 יום מיום פרסום ההודעה אפשר להגיש ערר, איפה כתוב שיש צורך למסור הודעה, ומי חותם על הודעה כזאת?

היו"ר י. ספיר: זה למעשה העתק של ההודעה על לוח הפרסומים, ואין זו חובה.

א. פרנקו: בסעיף 112(4) אנו מציעים לכתוב במקום "כל מגרש..." - "כל נכס", כי בהגדרה כתוב שנכס הוא גם מגרש וגם בית. יכולה להיות פרצלציה גם של בית.

בסעיף 117 (1) במקום המלים: "...תעודה המעידה שכל החובות מגיעים לעירייה מאת בעל-הנכס...", אנו מציעים לכתוב: החובות המגיעים מהנכס ולא מבעל הנכס. יכול להיות מקרה שהבית שעליו יש חובות לעירייה אי-אפשר יהיה לדרוש אותם מבעל הנכס באותו זמן.

לצ/רב

ועדת הפנים
26.3.52

היו"ר י. ספיר: ביחס לסעיף זה נסמעה הערה אחרת שיכול להיות מקרה של בעל-בית אשר באותו זמן גם מחזיק בנכס וחייב מסים וארנונות כלליות, והוא מעביר את הבית. לפי החוק אפשר לגבות ממנו רק מס רכוש ומסל ביוזב, למעשה העיריות גבו מסים אלה אבל לא היה צורך. לפי החוק הזה הבא לפרט יוצא טבעל הנכס יוצא מכלל הארנונה הכללית הזאת.

ב. ארגוב: אני מקבל הערה זו של יושב-הראש, ולדעתי צריך להוסיף כאן טעל בעל-הנכס לשלם גם חובות אחרים לעיריה, כגון מסים בעד מדרכה, ביוזב, וגם ציבורות מים, מחוץ למסים שהנכס חייב.

י. ברנשטיין: אני מבקש להוסיף כאן: "כל העברה של נכס" היות ובזמן האחרון נעשות החכרות לזמנים ארוכים שתוקפן למעשה כמו של מכירה.

היו"ר י. ספיר: המוסג של חכירה חל רק במקרה של העברת רכוש עד 3 שנים, מה שלמעלה מ-3 שנים זוהי העברה לכל הדעות. דבר זה התעורר לגבי נכסים בבתים מסותפים אשר רשומים כמניות בלבד. ישנם חוזי חכירה שמחדשים אותם אחת לשנה ובצורה זו מתחמקים מכל המסים.

ס. רוטנברג: שאלה זו לא נוגעת לחוק זה, והממשלה מכינה עכשיו חוק אחר על העברת מניות וזה יחול גם על זה.

ב. ארגוב: עד כה היו העיריות מקבלות 2% ממסי העברה, אבל זה לא היה חל על מניות. ישנם מקרים שמעבירים מניה אחת מאיש אחד לזולתו מבלי לרשום בטבו. בצורה זו גם הממשלה הפסידה וגם העיריה. לפי תביעתנו תקנה הממשלה את החוק שקובע כי אם אדם מעביר מניה הקשורה בנכס דלא נייד, יצטרך לשלם לפי חוק מס בולים 5% והעיריה תוכל לקבל מזה 2%. אני מציע כי בזמן העברת מניות של חברה הקשורה בנכס דלא נייד היא תהיה חייבת לשלם מסים לעיריה כמו במקרה של העברה בטבו.

ברצוני להעיר כאן כי ישנן עוד הערות והצעות הנוגעות לראשי העיריות, ולדאבוני לא יכול היה סר רוקח להשתתף בישיבה זו מפאת מחלה. הייתי מציע לקבוע ישיבה נוספת כדי לאפשר לו להביא את הצעותיו הכלליות לחוק זה.

היו"ר י. ספיר: הזמנו אתכם במשותף כדי יחד עם באי-כוח העיריות הגדולות לדון בפרטי החוק, ואני רואה שהיתה בזה תועלת רבה, כי כל עיריה יש לה דרישות משלה. אנו דנים עתה בסעיפים מספר 101 ואילך, אבל הוועדה טרם גמרה עבודתה בסעיפים האחרים. אני מציע לשמוע עתה את הערותיהם של באי-כוח עיריית חיפה, ואחר-כך נחליט על המשך העבודה.

י. ברנשטיין: ברצוני להתחיל מסעיף 101 - פירושים. אני חושב שהמונח "שווי לצורך ארנונה", אינו מתאים כל כך. הייתי מציע לכתוב "בסיס לצורך ארנונה", או "מודד לצורך ארנונה".

י. ברנשטיין:

בסעיף 102(א)(2) (||) אנו מבקשים להכניס גם את הגורם של גודל הבנין ולא רק סיכו וסוגו. הוסבר לנו שלגבי חלק של בנין אפטר לקבוע חדר כיחידה. בבתים פחות או יותר סטנדרטיים ורגילים אפטר לקבל דבר זה, אבל בחיפה למשל, אנו מצאים לא מעט דירות שיש בהן חדרים גדולים, הוליים, מטבחים שקטורים עם חדרים, גזוזטרמות סגורות, שקטה לגביהם לפי המושג של חדר. לדעתי צריך לתת אפטרות לוועדה לקבוע את הארנונה הכללית לגבי בנין גם לפי סטחו.

בסעיף 102(ג) אני מציע לסחוק את המלים: "לא יאוחר מיום 15 במרס", כי דבר זה קשור בתקציב העיריה ולפעמים אי-אפטר לקבוע את הארנונה דוקא ב-15 במרס, כאשר התקציב עצמו עוד לא מוכן.

ש. רוטנברג: הכוונה היא להכריח את העיריות להכין את התקציב לאותו סועד.

י. ברנשטיין: אבל במקרה שלא, צריכים לתת אפטרות של מוצא.

כיר דובר כאן מספיק על חובת ההודעה טרוצים להטיל על העיריות, מה סיכביד מאוד על העיריות והוצע להוציא דבר זה. ברצוני רק להפנות שנית שימת-לב לבעיה זו, מפני שההודעות האינדיבידואליות בכתב תדרושנה הוצאות רבות אשר רצוי יותר להטקיע אותן בשירותים חיוניים.

היו"ר י. ספיר: אין אני רוצה לעשות מחזור שני של דיון זה. הטופס של עיריית ירושלים, אשר העתק ממנו נטאר תמיד בתיקי העיריה יכול לשמש פשרה. אם העיריה שולחת בזמן סידור השומה הודעה כזאת לכל חייב במס, תוכל לעשות זאת גם במקרה של הגדלת המס.

א. אורשנסקי: זה מסוכן לחייב את העיריות לשלוח הודעות בכתב, כי החייב במס יכול לטעון שהוא לא קיבל את ההודעה ואז אי-אפטר יהיה לחייב אותו לשלם את המס. אולי צריך להוסיף כי מי שלא קיבל הודעה אין זה פוטר אותו מתשלום המס.

היו"ר י. ספיר: לפש התיקון שנתקבל כי במקום המלה: "לאחר" נכתוב "באם" הנוסח אומר כי החייב במס יהיה צריך לשלם אותו גם אם לא קיבל הודעה, ובמקרה כזה יוכל הגובה להגיש לו העתק ההודעה שנשארה בתיקו.

י. ברנשטיין: לגבי סעיף 109 במקום 14 יום מיום פרסום ההודעה, אני מבקש לקבוע 30 יום, כי העיריה לא מטפלת במחזיק בכס בודד, ויכולים להיות עררים פלי מחזיקי בכס רבים.

לסעיף 114(א), ביחס לקנס - ההצעה היא להשאיר קנס פיגורים שלא יעלה על 20 אחוז מאותו סכום, או בשיעור שאינו עולה על 10 אחוזים מאותו סכום בצירוף חצי אחוז לכל חודש של פיגור, וגם כן בתנאי שהקנס לא יעלה בסך הכל על 20%. אינני מבין מדוע מצבה של כל עיריה צריך להיות גרוע יותר ממצבו של כל בעל-חוב אחר. אם הרצפה אינה יכולה לעלות על 20%, יכול בעל-חוב לא לסלק אותו בתקופה של שבועות שלאחר יום הפרעון עם תקופת הרבית ביחד, כי הסכום לא יגדל יותר. לדעתי הריבית של חצי אחוז אינה צריכה להיות טוגבלת ל-20 חודש, אלא תתווסף רבית של חצי אחוז על כל חודש של פיגור מבלי לקבוע סכסיסום של מספר חודשים.

• ברנסטיין :

הקנס אינו מקור הכנסה לעיריות, זהו רק סכום לגבייה יותר יעילה. הקנס אינו יכול לעלות על 20%, ויש מקרים שאנשים החוזרים עתה מחוץ-לארץ לאחר ששהו 5-10 שנים מטלטים אותו סכום שהיו צריכים לסלם באותו זמן, מבלי לסלם כל רבית בעד הזמן שעבר שבו העיריה בכל-זאת הגישה את כל הסירותים הדרושים.

אני מציע להטאיר את האפשרות לעיריה להטיל קנס של 20% באם תראה צורך בכך ונוסף לזה 1/2% רבית על כל חודש של פיגור.

אשר לסעיף 114(ג)2) ההצעה למסור הודעה בכתב המפרטת את החוב היא בלתי מעשית. אנו גובים את הקנס ברגע שגובים את החוב ולכן אי-אפשר לפרט.

לגבי סעיף 114(ה) שהמועצה רשאית להפחית קנס פיגורים או לוותר עליו, ברצוני להסב שימת-לב הוועדה שגביית מסים וקנסות זו עבודה יום-יומית, ולא יהיה זה יעיל אם המועצה תצטרך בכל-פעם להחליט על הפחתת קנס.

היור' י. ספיר: אלה אינם תשלומים חדשיים אלא הצטברות חשבונות מה-1 באוקטובר עד ל-1 באפריל ומה-1 באפריל עד ה-1 באוקטובר. העיריה יכולה לטעון כי אדם שסילם -2 ל'צ באפריל הוא שילם על חשבון העבר, והאדם יגיד שהוא לא שילם קנס אלא שילם על חשבון המסים. יוצא כי אדם שירצה למסור את תשלום מסי העיריה יוכל לעשות זאת בלי סוף כל זמן שהקנס אינו עולה על 20%, פירושו שהסכום יכול להיות מוקפא במשך 20 שנה. צריך להכניס כאן תיקון שיבטל את ההקפאה. ביחס לסעיף ג(2) אני חושב את פירוט החיוב לדבר רצוי.

י. ברנסטיין: לא מחייבים את הסכום בקנס, אלא כאשר האדם בא לשלם את המס ועושים את החישוב של הפיגור. לא מחייבים זאת אפילו בספרים.

היור' י. ספיר: אז החשבון אינו מדויק והחייב יכול לעמוד על המקרה. לי נדמה כי הפרוצדורה לפי החוק הקיים גם מבחינה משפטית וגם מבחינה מעשית היא קשה מאד, והמציאות בעיריות היא אחרת לגמרי. למעשה אין משטר כזה של קנסות. עלינו לא רק לתקן את הקיים לפי החוק הנוכחי אלא לגשת לענין זה באופן יסודי.

ב. ארגוב: אולי רצוי בשטח זה לקחת דוגמאות ממדינות אחרות. באמריקה נהוג שהרבית היא פרוגרסיבית: אם אדם פיגר בתשלום המסים במשך חצי שנה עליו לשלם 1/2% רבית; אם פיגר שנה - 1% רבית; שנה וחצי - 1.5%; שנתיים - 2% וכו'. ז.א. שהרבית היא פרוגרסיבית בהתאם לאורך הזמן של הפיגור. אם אנו מקפאים את הרבית בעל החוב יכול לומר לעצמו: החוב שלי בעיריה מוקפא, למה לי לקחת הלוואה בבנק ולשלם 4% רבית? אם מטילים על החייב רבית פרוגרסיבית הוא יהיה מעוניין לקצר את הזמן ככל האפשר. לפי הצעת החוק יוצא שהעיריה תצטרך לקחת הלוואות ולשלם רבית עליהן, בו בזמן שהכספים שלה יהיו מוקפאים בידי האזרחים. יתכן אולי להטאיר רווח זמן יותר גדול בין המינימום למכסימום, אבל אני מציע לקבוע רבית פרוגרסיבית כפי שנהוג בארצות אחרות.

י. ברנסטיין: באמריקה הקהל יותר רגיש לענין הרבית, אז צלצול אין לרבית תפקיד מחנך. אני מציע לקבוע קנס של 10% ורבית חוקית על הסכום, אבל במקום 6% כפי שנהוג בבנקים נקבע 9%. אז יהיה כדאי לחייב לקחת הלוואה בבנק ולסלק את המסים.

א. אורשנסקי: המצב לפי החוק הקיים הוא שאם מוצעה מסויימת מחליטה להטיל קנס, ברגע שמתפרסמת ההודעה ב"רשומות" יש הכרח לגבות את הקנס. כל מי שאינו מסלק את חובו תוך שלושה חדשים הוא משלם את הקנס. אם אדם פיגר בתשלום ב-10 ל"י יוטל על זה קנס של 20%, אם הוא סוב פיגר לא צריך להוסיף קנס על ה-12 ל"י אלא 10% ועוד 10%. יוצא שכל חוב יגיע תוך 5 שנים לסכום כפול. לדעתי השאלה היא אם המצב כפי שהוא היום מספק את דרישותינו.

ש. רוטנברג: המצב הוא שהקנס חל רק 6 חדשים לאחר שהאדם היה צריך לשלם את הסכום.

היו"ר י. ספיר: אבל לפי החוק ישנם שני מועדי תשלומים, יוצא שב-1 באוקטובר אני חייב בקנס על הסכום שהייתי צריך לשלם ב-1 באפריל, וב-1 באפריל שאחרי זה אני חייב קנס על הסכום שצריך הייתי לשלם ב-1 באוקטובר.

א. אורשנסקי: החוק קובע שני תאריכים לתשלום, אבל עיריות שונות קבעו לפי חוקי העזר תאריכי תשלום שונים, ויש עיריות שסם גובים כל חודש, יוצא שכל חודש צריך לחייב בקנס על פיגור. אני חושב שהפירוט שלי של החוק הקיים הוא נכון, אבל אם הוא לא נכון ובפל-זאת מתקבל על דעת הוועדה ועל העיריות, צריך אולי למצוא נוסחה מתאימה שתבטא דבר זה.

היו"ר י. ספיר: לדעתי צריך להיות ברור שעל חוב שיום פרעונו היה ב-1 באפריל מסילים קנס של 20% ~~הקנס~~.

ב-1 באוקטובר, יוצא שבמסך שנתיים וחצי יוכפל הסכום.

ש. רוטנברג: אם העיריה קבעה מועדי תשלום בכל חודש יוכפל הסכום כעבור 6 חדשים.

ב. ארגוב: אני מציע להטיל קנס ראשון של 10% ואחר-כך רבית פרוגרסיבית.

א. פרנקו: בעיריית ירושלים היה דיכוח מסוּך בשאלה זו והגיעו לידי החלטה שאין לשנות את הסעיף, מפני שחובת העיריה לגבות את המסים ומספיק אם מסילים קנס של 20%. למעשה קורה שהעיריות מוותרות על הקנס ובעיקר שישלמו את החוב.

היו"ר י. ספיר: אם החוק קובע שאפשר להטיל קנס של 20%, או לחלק זאת לשני חלקים ולהטיל קנס של 10% ואחר-כך 0,5% בכל חודש בתנאי שלא יעלה על 20% - מה תיקנו פה לגבי העיריות?

אני מבין שבשני שתי גישות: עיריית ירושלים מציעה לא לשנות את החוק על-מנת שלא לתת לעיריה הרגשה שלא כדאי לה לגבות את החוב באשר בינתיים הרבית גדלה, ואז תלך לבנק ותלווה כסף. הגישה השניה אומרת: שלא צריך לדאוג, העיריה תעשה את הכל כדי לגבות את המסים, מה שצריך לעשות הוא, לקבוע רבית כזאת שלבעל החוב יהיה כדאי לשלם את החוב בהקדם האפשרי, ז.א. לקבוע רבית פרוגרסיבית של 0,5% לכל חודש פיגור ללא כל הגבלה.

י. ברנטסלין: המצעה שמועצת העיריה רשאית לפחית קנס פיגורים או לוותר עליו תכביד מאד על פעולת הגבייה.

גם כיום איבנו בוהגים לקבל את רשות המועצה מראש על דברים כאלה.

א. אורטנסקי: סעיף 52 קובע שראש העיריה יכול להעביר סמכויות לכל פקיד, אם מציעים שראש העיריה רשאי להפחית קנס או לוותר עליו, פירושו שכל פקיד יכול לעשות זאת. השאלה היא באיזו מידה אפשר למסור החלטות כאלה בידי פקיד העיריה. לעומת זה אם קובעים בעיריה שרק המועצה רשאית להחליט על-כך לא יוכל ראש העיריה לעשות זאת בלי אישור המועצה.

י. ברנסטיין: בדרך-כלל ראש העיריה אינו מטפל בזה ומוסר זאת לגזברי העיריה.

היו"ר י. ספיר: הכוונה היא להתייחס לזה בכונד ראש, אבל בסופו של דבר זה נסאר לטיקול דעתו של פקיד העיריה שיקבע מתי לוותר ומתי לא. אם מטאירים את ההחלטה בידי המועצה יכולה המועצה לקבוע כי עד סכום מסויים, אם הפיגור הוא רב, ראש העיריה צריך להחליט אם לוותר, על סכום גבוה מזה צריך לקבל את אישורה של המועצה. בהתחשב עם המצב הקיים אני חושב שראש העיריה יהיה זהיר מאד בוותר על קנס.

ב. ארגוב: אם אנו קובעים בחוק שהמועצה רשאית להחליט על כך פירושו שלמעשה הגובה יעשה זאת, אבל אם לעומת זאת המועצה פירושו גם ועדה, אני מקבל זאת כי אז ועדת הכספים או ועדה אחרת יכולה להחליט על-כך.

ש. רוטנברג: המועצה יכולה למסור כל תפקיד שלה לוועדה.

היו"ר י. ספיר: כאשר הוועדה תבוא להחליט בסעיף זה היא תיקח בחשבון את ההערות וההצעות שנשמעו כאן.

י. ברנסטיין: יש לי הערה לסעיף 119 שאינו מופיע כאן כי הצעה היא לחסאיר סעיף זה בנוסח הקיים. סעיף זה קובע שאם דייר עזב דירה באמצע שנת השומה הוא חייב לשלם מסים בעד כל אותו פרק זמן, והדייר החדש צריך לשלם רק מה-1 באוקטובר גם אם נכנס לדירה בחודש מאי. אנו מציעים למסור לעיריה סמכות לחלק את המס לאותה תקופה באופן יחסי. ישנם מקרים שדיירים עוזבים דירות ועוברים לעיר אחרת ואז העיריה אינה יכולה לגבות את המס המגיע מהם, והדייר החדש מוכן לשלם רק מתאריך השומה שחל אחרי הכנסו לדירה.

היו"ר י. ספיר: אם דייר חדש נכנס לדירה זה צריך להופיע בלוח השומה.

י. ברנסטיין: אבל גם אם שמו של הדייר הקודם מופיע בלוח השומה אפשר לחייב את הדייר החדש במסים מהיום שהוא גר בדירה.

א. אורטנסקי: ישנו סעיף אחר הקובע כי דייר העוזב דירה מחוייב להודיע על כך לעיריה. סעיף 119 קובע שאם לא שלח הודעה כזאת הוא חייב במסים עד שהעיריה מקבלת הודעה שהוא יצא מהדירה בצורה זו רצו לחייב את הדייר להודיע לעיריה על עזיבת הדירה.

ש. רוטנברג: החוק אמנם קובע שני מועדי פרעון: ה-1.4 וה-1.10, אם אדם נכנס לדירה בחודש מאי הוא צריך לשלם מסים מה-1.10, אבל החוק אינו מתכוון רק לזמני הפרעון אלא לנכס החייב במסים.

10. ספיר:

קודם-כל יסנן מועדי פרעון קבועים בחוק סאינם
ניתנים לסינוני על-ידי חוקי עזר.

11. זילביגר:

גם אלה ניתנים לסינוני והעירייה יכולה לקבוע
מועדי פרעון, ולפי זה היא יכולה לקבוע עד סתי
על הדייר הקודם לסלם ומסתי על הדייר החדש לסלם.

12. ספיר:

העירייה קבעה תשלומים חדשיים לנוחיות התשלומים.
אבל אם החוק קובע סני מועדי פרעון, הדייר החדש
שהיה חייב במסים מיום הפרעון שחל אחרי הכנסו לדירה. ז.א. שגם אם דייר
חדש נכנס לדירה באוגוסט, העירייה לא תוכל לגבות מסו מסים אלא מה-1.10.

13. זילביגר:

זה תלוי באופן הגבייה, אם העירייה קובעת מועדי
פרעון חדשיים, ההבדל יכול להיות לכל היותר
בחודש אחד.

14. ספיר:

לא סף הצמנע שהוועדה לא תוכל בכלל לדון בסעיף
119 כיון שהממסלה אינה מציעה בהצעת חוק זו
לסנות סעיף זה. עלינו לברר מה הדין מבחינה פורמלית.

15. זילביגר:

לפי דעתי אין מניעה פורמלית בפני ועדה של
הכנסת לדון בסעיף כזה, כי מטרת הצעת החוק
החדשה היא לקבוע שיטה חדשה לגביית מסי העיריות, סעיף זה, אף-על-פי
שבהצעת הממסלה לא נגעו בו, נכלל במסכת זו, ולכן סותר הדיון בו, לפי דעתי.
הוועדה לא תוכל לנגוע למסל בפרק הדן בבחירות לעיריות, כי הוא אינו נוגע
למסכת זו והנכללת בהצעת החוק.

16. ברנשטיין:

לסעיף 120 במקרה של בנין שחלות עליו ארנונות
והוא נהרס, אנו מציעים כי מהרגע שהוא נהרס
יחול על הסטח מס-קרקע.

17. רוטנברג:

אם חל סינוני בכנס צריך מיד לתקן את לוח השומה,
אם לאחר שהבנין נהרס הסטח מופיע בשומה כטגרס,
חל עליו מס-קרקע.

18. אורטנברג:

נביים והמחזיק היה חייב במס-בנין והבנין נהרס
באמצע שנת השומה, לא יתכן כי עד סוף שנת השומה
לא יהיה חייב במס, גם לא מס-קרקע כיון, שזה לא הופיע בלוח השומה.

19. בן-צבי:

ברצוני להביא כאן דוגמה: על המגרס שעמד פעם
הצריף שלי בנביים עכסיו בנין; בזמנו סילמתי
מס-בנין בעד הצריף, אבל הצריף פורק וגם בבנין החדש עוד לא גררים, מה דינו
של הסטח הזה או הבנין הזה?

20. ברנשטיין:

כזמן הבנייה וכל זמן שלא גררים עוד בבנין דין
הקרקע כקרקע פנויה וצריך לסלם מס בעד קרקע
פנויה.

21. ספיר:

מה דינה של קרקע שהבנין אסר עמד עליה נהרס
ועכסיו מגדלים עליה ירקות?

א. אורטנסקי: דינה כדין קרקע תפוסה.

היו"ר י. ספיר: צריך שיהיה ברור שהכוונה היא כי גם הבעל וגם המחזיק לא יהיו פטורים מכל תשלום, ואם חל שינוי בכנס על המחזיק לסלם מס בעד הנכס כפי שהוא שונה.

י. ברנסטיין: על סמך הוראות המעבר הנהוגות בסנת הכספים 1951/2 אנחנו מתכוונים לפרסם לוח סומה לפי החוק החדש ועושים כל ההכנות לנה. אנו רק מחכים לרגע שהחוק החדש יכנס לתוקפו. אבל בינתיים לא נוכל להסתפק באותם סיעורי המס כפי שהיו בהוגים עד כה, כי ההוצאות גדלו ואנחנו מוכרחים להעלות את המס הכללי.

היו"ר י. ספיר: איך אתם יכולים כבר להכין לוח סומה לפי חוק זה? אם הכנס חוק זה לתוקפו תיקבע שיטת מסים חדשה.

י. ברנסטיין: על סמך הוראות המעבר אנו יכולים כבר לחלק את העיר לאזורים, למדוד את הסטח של בתי-עסק ובתי מגורים ולהכניס ללוח הסומה את הפרטים הדרושים. הוראות מעבר אלה מאפשרות גם לקחת מפרעות על חשבון המסים החדשים. כיון שבעיריית חיפה בהוגים רק שני סועדים, אנו מבקשים שטר הפנים יאסר את הסיעורים לפי החוק החדש.

היו"ר י. ספיר: ישנם סיעורי מס לפי השיטה הקודמת וישנם סיעורי מס לפי השיטה החדשה. הכוונה שלכם היא כי לפי השיטה החדשה ייגבה סכום שיהיה מותר לפי השיטה הקודמת, אבל לא 40% כי אם 60%. אני חושב שזה מתקבל על הדעת. לדעתכם גם לפי חוק זה אין כל דבר שמונע להתחיל לגבות 60%.

י. ברנסטיין: נניח שב-1 באפריל יקבל החוק החדש תוקף. פרשימה הסומה החדשה עוד לא תהיה מוכנה, ועד שהרשימה תהיה מוכנה לא נוכל להסתפק ב-40%. אם החוק לא מתפרסם אנו רשאים לגבות 60%, אבל ברגע שהחוק יקבל תוקף זה יהיה בלתי-חוקי.

היו"ר י. ספיר: גם אם החוק יקבל תוקף ב-1.4 או יותר מאוחר, צריך להיות ברור שהתיקון צריך להיות, לסיעורים, ולא לאותם הסיעורים.

צ. לביגד: הפתרון יסוג בפסקה א', אם החוק ייכנס לתוקפו ב-1.5 אותה ארנונה שהוחלט עליה בימים אלה, תיקבע ותחול כאילו החוק החדש לא נכנס לתוקפו.

ס. רוטנברג: אבל ב-1.4 לא היה לוח סומה בתוקף כל זמן שחוק זה לא נכנס לתוקפו.

היו"ר י. ספיר: אז החוק הקיים נשאר בתוקף. דבר זה נוגע לאותן העיריות הרוצות לפרסם אותו לוח סומה. אין חוק שנותן תוקף ללוח הסומה של הסנה הקודמת. בינתיים העברנו חוק שנתן תוקף לאותן לוחות הסומה שנערכו באיזה זמן שהדמנים. לצורך זה היה טן ההכרח להכניס הצעת חוק.

המסמלה דנה עכשיו בהצעת חוק כנידון זה
שיכולה לקבל מקף: גם אחרי ה-31.3.

ס. רוטנברג:

היו"ר ז. ספיר: אם כך הבעיה של חיפה ותל-אביב תבוא על
סידורה באופן רטרואקטיבי מה-1.4 עד שיהיה
לוח סומה. כפי שאני מבין גם אם הסיטה החדשה תכנס לתוקפה רק בחודש
יוני היא תוכל להיות רטרואקטיבית, וכל השתלומים שייגבו בחיפה לפי הסיטה
הקודמת ייחשבו כתשלומים על חשבון הסיטה החדשה, ואז זה יהיה בסדר.

בכל-אופן גם אם החוק יתקבל ב-1.4, או בתאריך
מאוחר יותר צריך לכתוב כאן לא "אותם השיעורים", אלא "השיעורים שנקבעו".

אני מציע כי נפסיק עכשיו, וכדי לעסוק לבאי-
כוח עיריית תל-אביב להביא את הצעותיהם במסין אחרי ארוחת הצהריים,

הוחלט להפסיק את הישיבה לשעה וחצי ולהמשיך שוב בשעה 15.00.

=====

הישיבה נפתחה בשעה 13.15.

אחרי-כך רשמה אד.

ישיבת ועדת הפנים
26.3.62

לפני-כן רשמה לצ.

וזיטתה בחחזיקה בשעת 15.00

אד.

סר ארגוב:

סעיף 102 קובע הלכה בדוקה לגבי כל היסודות של הטלת מסים. בסעיף זה מפורטים בין המס שיוטל על בעל הנכס לבין המס שיוטל על המחזיק בו. אנו מסכימים בהחלט כי לגבי המס ת"ה הפרדה זו, מולם בשינוי הנוסח. בחוק נאמר שבעל הנכס צריך לשלם לפי ההכנסה המסמית. יתכן ובעל הנכס ישכיר את הדירה לבנו או לבתו מבלי לקבל את הסכירות הראויה. צריך לתת אפשרות לוועדה שהיא תוכל ליטות את הסכירות לפי מה שאפשר לקבל בהזמן מסמי אבל לא לפי מה שיקבל בהזמן מסמי.

אמר לתשלום המס של "המחזיק", הרי השיטה המוצעת בחוק אינה מתאימה לשיטות הנהוגות באותן הארצות שאנו מכירים אותן ולומדים מהן. לפי הצעת החוק, העיריה או ועדת המוסד תודיע לכל אחד: עליך הוטל לשלם 5 ל"י או 3 ל"י מס, מבלי שההערכה תיקבע לפי קנה-מידה או מודוס מסוים. המציאות מראה כי אין כמעט שני בתים דומים, אפילו באותו אזור ובאותו הרחוב. ולא רק שני בתים, גם בבית אחד לא כל הדירות שוות לגבי ההערכה, אינה דו"ה דירה בכרמף לדירה בקומה השניה, וכך ההערכה תצטרך להיות על סהרת האינדיווידואליות. ועדת ההערכה בערים כמו תל-אביב ותיפה - איני מדבר כרגע על מקומות קטנים - תיהפך לוועדה הפעריכה "סעות חטין" ולא מס מסמלתי כללי. קנה-המידה, לפי הצעת החוק, יהיה יותר אישי מאשר בנוי לפי איזה פרובציה קבוע ומסוים, כפי שהדבר נהוג היום.

אחד לא כל הדירות שוות לגבי ההערכה, אינה דו"ה דירה בכרמף לדירה בקומה השניה, וכך ההערכה תצטרך להיות על סהרת האינדיווידואליות. ועדת ההערכה בערים כמו תל-אביב ותיפה - איני מדבר כרגע על מקומות קטנים - תיהפך לוועדה הפעריכה "סעות חטין" ולא מס מסמלתי כללי. קנה-המידה, לפי הצעת החוק, יהיה יותר אישי מאשר בנוי לפי איזה פרובציה קבוע ומסוים, כפי שהדבר נהוג היום.

בעולה קיימות 2 שיטות של הערכת המס. באמריקה פעריכים את המסים על יסוד של ערך הבית, גוביה אחוז או 2 אחוזים ארנובת רכוש מערך הבית ו- 6% מערך הקרקע. הדיירים אינם מסלמים. השיטה השניה היא השיטה האנגלית, וזו השיטה המקובלת אצלנו. לפי שיטה זו גובים את המס לפי הערכת דמי הסכירות ולא לפי ערך הנכס. אנו יכולים להחליט ללכת לפי אחת מטתי השיטות. היום קיים קנה-מידה - הערכת הסכירות, בקבע מודוס או אינדקס ועל-פיו פעריכים. הצעת החוק מוסרת את הערכה לשיקול-דעת המסמי על כל ועדה, תהיה אשר תהיה.

אנו מציעים: (א) להפריד בין הבעל והמחזיק, לגבי הערכת המס; (ב) הבעל ישלם לפי ערך הנכס והמחזיק ישלם לפי הסכירות המסוערת.

אנו חושבים כי אין צורך לבטל את השיטה הקיימת הנהוגה בהרבה רצות, ולהמירה בשיטה שאיננו יודעים את טיבה. וכאן ברצוני להוסיף עוד הערה חשובה. אנו דנים עתה במקור הכנסה, אם כי לא היחיד, אבל מקור רציני אשר מהווה 40% מההכנסה הכללית.

היו"ר י. ספיר: כולל את מס הרכוש ברצוני לשאול: כמה אחוזים מההכנסה מהווה רק הארנובה הכללית, בלי מס רכוש?

סר ארגוב: הארנובה הכללית מהווה 27% מההכנסה הכללית של העיריה.

היו"ר י. ספיר: מרשה לעצמי להציג את השאלה כפי שהיא המתבנה בוועדה. לגבי בעיית תשלום המס על-ידי בעל הרכוש, יש בהצעתכם בעיה אשר עליכם להשיב עליה. אם אתם מציעים קביעת ערך הנכס, עליכם לשקול בהערכתכם אם הנכס מפטי מחוק

א.7א

סדר ספירה:

טחוק הקפצת שכר-דירה, אם לאו הוא טווח הרבה ואם כן הוא טווח הרבה פחות, וזאת בגיע בהכרח מערך הרכוש לערך פיקטיבי אשר נוצר על-ידי החוק, אם אתה מקבל את ההכנסה ממכירות כטורד, הרי זה טס הכנסה. המס שאתה קובע לפי ערך הרכוש הוא סוגבל, סותנה וכפות למטה שאינו קטור כלל עם הערך האינטגרלי של הרכוש אלא עם איזה חוק, וכך אתה חוזר לפעם לפודר של שכר-דירה והכנסה.

הצעת החוק קובעת מבחינת החלוקה של הפונקציות והתפקידים מועצה אשר תקבע את הטוטלים. הוועדה תביץ לתוך פורטולות את כל הפגורים והטבנים הנמצאים בעיר, לפי מסגרת סטויטת, כהטטר לכך תקבע המועצה לכל אחת ואחת מהדרגות האלו סכום מס לגבי שנה סטויטת. לעומת זאת, ולאור החוק, קיימת אפשרות שניה. ועדת הטוטא, בין אם על בסיס של כללים סוקדטים ובין אם על בסיס של כללים שהיא בעצמה תחליט, תקבע סכום לכל יחידה, ופתעוררת הסאלה: מה היא יחידה? הבסיס שלה לא יהיה שכר-הדירה האקטואלי אלא שכר-הדירה הטטוער. כיוון שכר-הדירה הטטוער פוגע בבעל-הבית, קשה לדעת איזו היא השיטה הצודקת, אולם ברצוננו לקבל תשובה מה היא השיטה הנוחה והטתאימה, לאור הנסיון שהיה לכם בעבר ולקראת התכניות לעתיד.

סדר ארגון:

היושב-ראש צדק בדבריו קשה לדעת מה יותר צודק. אילו היינו כיום דנים ביצירת שיטת מסים מבחינת הצדק שבה, ברור כי רבים היו אוטרים לצודק ביותר היא השיטה הטביאה בחשבון את יכולתו או הכנסתו של האיש. גם השיטה המוצעת וגם השיטה הקיימת, שתיהן אינן טביאות בחשבון את האיש אלא את היחידה, לכן טרה מעל הפרק השאלה של צדק או אי-צדק, ואנו דנים איזו היא השיטה הנוחה והטובה לציבור, לקהל האזרחים.

קודם-כל צריך להיות הניקול שאדם לא יטלם יותר מהטני, ולקבע פרינציפ שתהיה אפשרות של השוואה. לפי החוק יצטרך אדם שאין לו אפשרות והגר בסדרות קרן-הקיימת, שהוא אזור א, לטלם סכום גבוה, ואדם עשיר הגר ברחוב אחר שיקבע כאזור ג, לטלם, לטלם טס נטור. שכר-הדירה הוא קנה-טידה יותר כתאים טאטר חלוקה טתטיט לאזורים.

היור י. ספירה:

אם כוונתנו להגיע לפסקנות עלינו קודם-כל לדעת מאנו מדברים על ארנונה כללית, על דירה אשר בעל-הבית גר בה. ברצוני לשאול את דעתכם:

(1) איזו שיטה עדיפה מבחינת אפשרות של השוואה ומבחינת נוחיות למועצה, שיטה של שכר כולל או חלוקה לקטגוריות לפי אזורים, על איזו שיטה אתם הייתם מטליצים?

(2) איך עומים את הטוטא בעיריית

תל-אביב?

סדר ארגון:

קנה-טידה קובעים כדי להטעיט עד כמה טאפטט את מספר הדרגות. אם לוקחים בקנה-טידה את שכר-הדירה אפשר להפחית ולהגיע ל- 15 - 10 דרגות.

ברצוני להוטיף עורו ניטוק אחד: אם רוצים ליצור שיטה חדשה, יש צורך להוכיח שהיא טובה וטתאימה יותר מהשיטה הקודמת וטביאה להכנסה או לנוחיות יותר גדולה. אבל לא הגיוני הוא להטיר את השיטה הקיימת בסיטה חדשה ללא טביאה כל תועלת.

אד.

היו"ר י. ספיר:

נתעוררה אצלנו בעיה בקשר עם ארנונות רכוש על סגרשים, הכוונה לסגרשי בנין פנויים, ועל דירוג מיוחד כטינו בקביעת הסט על בעלי סגרש אחד ויותר, ועל מתן הנחה לבעלי סגרש אחד. מה היא עמדתכם בנדון?

הצעת החוק מבטלת את הניכוי עבור הוצאות החזקת הבנין בהערכת ארנונות רכוש על בנינים. נשמעה טענה שיש לזכות אחוז מסוים עבור הפורטיזציה והוצאות החזקה, כי זו היא זכותו האלמנטרית של בעל הרכוש, כי הרכוש מפחית את ערכו.

המושב "קרקע תפוחה" מכון לא לסגרש פנוי ולא להדמה הקלאמית, אלא סגרש שעליו עומד מחסן דהייטיס או סגרש המטסט לחנייה-מבניית המושב הזה יוצר סירבא על-ידה יכול בעל הקרקע להתחמק מתשלום מסים. מה היא עמדתכם בנדון?

בסעיף 102 (2) יש דירוג מסוים של בתי-עסק לצורך מס לפי מזורים, לפי טיב הבנין, טוגו וכו'. האם יש מקום, לאחר הדירוג המוצע, להכניס עוד דירוג נוסף שיכלול את השימוש או הניצול של העסק.

מר ארגנב:

סגרשים. אני חושב שזה כמעט בלתי אפשרי לתת הנחה לבעל סגרש אחד. יש אדם הסוחר במגרשים ודווקא, לפזלו, יש לו בתל-אביב רק סגרש אחד והרבה סגרשים אחרים במקומות אחרים. לעומת זאת יש אדם אשר בקני רב הצליח לרכוש סגרש אחד ובגלל חוסר אמצעים אינו יכול לבנות עליו. הואיל והחוק אינו מאפשר לנו לבדוק את יכולתו של האיש איננו יכולים לעשות הפרדות או הנחות.

ס. חזני:

כמה הכוונה היא להחטיר על בעלי/סגרשים ולא להקל על בעל סגרש אחד.

מר ארגנב:

אני הייתי מציע לא להכניס מוטגטיס אלה, אלא אם כן תחליטו יש לזה קשר עם הכנסתו של המיס. על-ידי שינוי כזה תגיעו למצב שאנשים שיש להם הרבה בתים וסגרש אחד ישלמו יעור מס נמוך.

היו"ר י. ספיר:

הממשלה נוהגת להטיל על כל הסגרשים מס שווה, ואם אדם מוכיח כי הוא בעל סגרש אחד, הוא מקבל הנחה.

מר ברנצטיין:

אני מציע לא להכניס שינוי זה. קיימת נטייה לרבות סגרשים על שם האשה והילדים. יש סגרש גדול אשר נעמדה עליו פרצלציה והוא עתיד להיפך ל-5 סגרשים.

ניכוי עבור הוצאות החזקת הבנין. באופן אדמיניסטרטיבי זוהי הכבדה לנכות 20% ואחר-כך לחשב אחוז מסוים. אנו קובעים שכח הכנסה מסוימת מסט רכוש אשר מחלקים אותו בין בעלי הדירות, ולכן אין זה שונה אם מחלקים ניכוי עבור הוצאות או לא, גובה המס אינו משתנה על-ידי כך.

סד ברנשטיין:

דירוג נוסף על שימוש או ניצול העסק.
דירוג זה אינו רצוי כי זה פותח פתח להערכה כרירותית על עסק זה או
אחר. אי-אפשר לדעת ולהעריך אם הרנטביליות של עסק מסוים גדולה
מאשר של עסק אחר. בתעשיית היהלומים יכול להיות עסק יעיל המרוויח
הרבה ועסק שני המפסיד, דווקא במס זה הייתי רוצה לסנוע את הדירוג
ביחס לשימוש או הניצול.

הדירוג של עסקים ודירור הוא :

סד רוטנברג:

על בנין דירור 10%; על בנין תעסיה 8%.

סד ברנשטיין:

דירוג סגורים. אנו רואים בעין יפה דירוג
מסוכם בסגורים. עד עכשיו לא יכלנו להבדיל
בין אלה שרכשו סגור לליקוט עצמי לבין בעלי רכוש גדול. לו יכולתם
להגיע לנו דירוג בהערכה היינו מקבלים זאת ברצון.

ניכוי עבור הוצאות. איני יודע אם זו
זכותם של בעלי הבתים לניכוי הוצאות החזקת הבנין. פעם היה הניכוי מסמט
פיצוי תמורת דירות שעמדו ריקות ותמורת תיקונים שהוצאותיהם היו מוטלות
על בעל הבית. זכות זו אינה קיימת עתה.

סגורים תפוסים. בעיה זו קיימת במועצות
סקוטיות קטנות, בחיפה אין בעיה כזו. הסוגי הזה יוצר פתח לבכרחה מס,
כי אדם יכול להשאיר סגור במסצע המוטבה כדי להעביר בו צינור סיים.

אין . טכנה של הכרחה מסט עבור קרקע
תפוסה כי קיימת ארנובה כללית.

סד רוטנברג:

סד ברנשטיין:

ברצוני להסביר ולהסביר את הנקודות אשר עורר
סד ארגוב. בעת הדיונים בינינו לבין סגור
הפנים הצענו להכניס לגבי בנין המסמט סגורים את הפסקה "בתחשב גם עם
שכר-הדירה המסוער מאפשר לקבל", כלומר: לקבוע בכל אזור לפי שכר-הדירה
המסוער. איני חושב שרצוי לקבוע את הכניס של שכר-דירה מסוער כיוון
שלא קיים בסיס כזה. איני חושב שבכניס זהאיע סד ארגוב בוכל להגיע
לקנה-סידה. אנו יכולים רק לקבוע שכניס יחסיים ולא מבסולוטיים, את
השכניס אשר לקבוע בהתחב עם היחסיות של שכר-הדירה המסוער.

הינ"ר י. ספיר:

אתה טוען ששכר הדירה המקסומלי ישמש לך כמדד
וטורה דרך כדי לקבוע את סוגי הדירה ואת
הקטגוריות הטונות. פה, לדעמי, הנך עולה על דרך חלמה סוקסיים ותחתיתים.
לו היו רק שתי קטגוריות, הייתי צודק, אבל יש דירות שהוטכרו ב-1948,
ב-1945 וב-1939; יש דירות שטולט עבורן דמי-ספתח ויש שלא. אי-אפשר
לקחת זאת כמדד או בסיס.

סד ברנשטיין:

גם כיום יש לכל חדר שכר-דירה מסטי או מסוער,
מבלי להתחשב עם דמי הספתח. יש אזור שבו
מסלמים עבור חדר 50 ל"י, ויש אזור בו מסלמים רק 30 ל"י.

הינ"ר י. ספיר:

הנקודה שאני מתקשה בה היא זו: אם למשל
אני בעל דירה בת חדר אחד, מטבח, 2 גזוטטראות,
הול, חדר מטבטיה ונוחיות. באותו בית יש דירה בת 3 חדרים עם כל אותם
התנאים של הדירה בת החדר. מבחינת האזור שתי הדירות הן שוות. לאחר כל

אד.

היו"ר י. טפיר:

התיקולים היכן נמצאות הדירות אם בבנין י"א לו נרחב עם סגור יפה או בתנאים צפופים; אם באזור י"א בו חנויות או רק אזור סגורים, אתה מטיל על דירה בת חדר 3 ל"י ועל דירה בת 3 חדרים 9 ל"י. יבוא בעל הדירה בת 3 חדרים ויטען, ובאדק, סוף-כל-סוף לדירה בת האזור יש אותה הנוהגות כמו לדירתו, ובדו"ע הערכת את דירתי פ"י שלשה? כאשר אני קובע כבודו את שכר-הדירה הטעות שלי יכולה להיות אך-ורק בהערכה של שכר-הדירה. אני מצמצם את הטעות רק לשש אחד - לשכר-הדירה.

ס. חזני:

את הקטגוריות קובעים פעם ל-10 או 20 שנה, זאת בקודת המוצא היא שכר-הדירה הרי זה

שכתבה לעתים תכופות.

מר רוזנברג:

החוק במ לקבוע 3 דברים: (1) מתי עיריה צריכה לטל בהתאם עם הירודים המקבילים כמח העיריה; (2) נוסף גם סומנט סוציאלי של טוב הדירה והכוונה היא לצריך או לבנין, אין רוצים להנדיל בין דירה עם פים חמים לדירה בלי פים חמים; טיב הדירה פירושו - בנין חדש או ישן; (3) העיקר הוא האזור, במרכז העיר או בפדור. במרכז העיר מקבילים יותר יירות, הבנין נמצא קרוב לבית ספר, על-יד גינה ועל-יד אוטובוס, לא כן המצב בפדורים.

שכר-הדירה כיום אינו מודד לסיירות, כי היום אתה יכול לטל עבור דירה בסלפה שכר-דירה יותר גבוה מאשר עבור דירה בדרות-רוטשילד.

את השיטה המוצעת בחוק הנהגנו בהצלחה ב-40

טוענות מקומיות.

מר ברנשטיין:

המטרה היא להגיע לבסיס אובייקטיבי והחוק יותן לנו הפסרות זו. לפי האצתו של מר ארגוב יהיה צורך להעריך כל דירה במובן אינדיווידואלי, ולהתחשב בכל מיני גורמים. בעל הנכס ימצא כל מיני סיבות וביטויים להקטין את ערך הדירה, ושני אשר לא יביא את אותם הביטויים יהיה מקופח. מתוך בסיון עבודתה של ועדת המצא נוכחנו לדעת שאם אינו מחיד והורה לאי-סיון וקיפוח. היינו רוצים לבסות את השיטה המוצעת ולראות כיצד היא תפעל.

מר בורני:

העיריה יכולה להיות מעונינת, למשל, שירוסלים תפתח מערבה, ולכן היא יכולה להטיל באזור זה שיעור מס יותר נמוך מאשר באזור המזרחי. אם העיריה מעונינת שהמעטה תפתח באזור מסוים היא נותנת הקלות למפעלי מעטה באותו אזור. זה סיין לפוליטיקה של העיריה.

היו"ר י. טפיר:

סוגרין הבינותי כי העירה מצטרף לשקול גם את האינטרסים שלה והפוליטיקה שלה, לאחר שכבר העריכו את הנכס וכללו אותו בקטגוריה מסוימת. אני חושב שזה יכול להיות שרירותי.

מר בורני:

אנו נתקלים במרובליטה של הטלת מסים על מעברות ומקומות מגורים זמניים של עולים. איננו יכולים להטיל מס אם כי העולים נמצאים בחהליך של חנועה. עד שנערכת המוסא, עוזב העולה את מקום המגורים הארעי שלו.

אר.

סר בורי:

ברצוני להציע הצעה, שיכולה להיות סימוסית, והנהוגה גם באנגליה והיא: לתת אפשרות למועצה להטיל מס כללי על בעל הנכס, במקרה של דיירים זמניים, ובעל הנכס יגבה את המס מהדיירים. במקרה הנדון של המעברות תשלם המוכנות את המס.

היו מבקשים לכלול הצעה זו בחוק.

סר אורטנסטי:

בבואנו לתקן חוק קיים עלינו לסקול:

במה החוק קיים אינו טוב, ובאיזה

מידה אנו מסיגים את המטרה של תיקון ליקוני החוק הקיים על-ידי המרתו בחוק חדש. החוק הקיים בנוי על הערכת שכר-הדירה המסוער ולא הקונקרטי. החוק אומר: "המס מבוטס על שכר-הדירה המסוער שאפשר לקבל מהשכרת נכס מסוים", ולפי פסקי-הדין אין לזה כל קשר עם שכר-הדירה המוקפא. אין ועדת ההערכה חייבת להתחשב בסכר-הדירה המסתלם לפי פקודת הגבלת שכר-דירה. לדעתי יש כיום שכר-דירה מסוער, אמנם נכון, בשיטה הקיימת יש פגמים ואיננו יכולים להגיע בה לצדק אבסולוטי, אולם שום שיטת מסים אינה יכולה להביא לצדק אבסולוטי בהערכת גובה המס.

ועדת ההערכה צריכה לדאוג לסוויזון, וצריך

להיות לה קנה-מידה, ולפי המסיבות השונות של כל דירה ודירה, היא צריכה להגיע להערכה. נשאל לרגע את עצמנו: במה השיטה המוצעת כאן באה לתקן את החוק הקיים, אם היא בכלל מתקנת. לדעתי השיטה המוצעת, לא רק שאינה מתקנת, אלא היא תגרום לעוול הרבה יותר גדול, ואת המטרה לא תסיג. השיטה המוצעת אינה פותרת את בעיות השיטה הקודמת אלא רק מכבידה על העיריה והאזרח.

להיות ברצוני לשאול: מה פירוט המושג "טיב

הבנין". אני אומר כי יכולים/מאה ואלף בנינים בעלי טיב טובה, וכל עורך-דין יוכל לבד ולטעון: בנין זה הערכתם ב-5 ל"י והוא בנוי לבנים, בנין סולחי בנוי מבלוקים ויש להעריכו על-כן רק בלירה אחת. את המלה "טיב" יפרשו מבחינת טיב הבניה ולא מבחינת הנוחיות. הוא הדין במושג "סוג הבנין" או "המקום שבו הוא נמצא". גם פה יכולים להיווצר הרבה מאד סוגים וקטגוריות. את כל הגורמים האלה ועוד גורמים אחרים לוקחת בחשבון ועדת ההערכה כשהיא באה להעריך את דמי הסכירות המסוערים.

דמי שכירות ניתנים להשוואה ולבדיקה,

האזרח הפסוט אינו יכול להשוות לפי טיב הבנין.

היו"ר י. ספיר:

לפי השיטה המוצעת מפרסמת העיריה לוח שומא. האזרח בודק את שמו בדטימה והוא

מגלה שאת דירתו כללן בקטגוריה מסוימת, הוא אינו יודע עדיין מה הוא גובה המס. לאחר-מכן מודיעים לו על גובה המס, ואז כבר מאוחר מדי, הוא אינו יכול כבר להערה.

סר אורטנסטי:

בכל שיטת מסים קיימים 2 עקרונות:

(1) הסלת המס צריכה להיות לא שרירותית;

(2) שלא תהיינה הפליות בין אזרח לאזרח. השיטה המוצעת תביא לידי העוכה שרירותית וגם להפליה במידה גדושה מאד.

כאשר מדברים על שכר-דירה, יש אפשרות

של השוואה, כל אדם יודע להעריך את שכר-הדירה מבחינת הנוחיות והוא יכול להגיע למסקנה אם המרכה היא פחות או יותר צודקת. לפי השיטה המוצעת הדבר הזה הוא בלתי אפשרי. פה תהיה אפשרות להטיל על אחד מס גבוה ועל השני מס נמוך מבלי שתהיה אפשרות להעריך או להשוות את שתי ההערכות.

א.ד.

האם כדאי בתל-אביב הטס הכללי על חדר,
המכשירים והמיניסטרים?

ע. א.מ.:

המכשירים יכול להיות 3 ל"י והמיניסטרים
הרבה פחות מזה.

סר. הרנב:

אם כן, הרי הטס רות של קיפוח אינה גדולה.
הטעות יכולה להיות בגבולות של 3 עד 1 ל"י.

ע. א.מ.:

אם כן, מדוע הצעקה שהטס אינו צודק באופן
טרווע?

הינ"ר י. ספיר:

הינכח מביאים בחשבון את גורם ההתנגדות,
לפי מה שהייתם יכולים להגיע אל היום שקופה או לא? אולי, בדרך-כלל, טעוה
עצמו לחברו. אם אולי, הרי המודר שלן לקטגוריות
אינו קובע את הצדק של הטלת הטס, המזרח לא יבין מדוע הכניסו אותו
וזאת כצדק לקטגוריה, בו בזמן לדירת שכנו היא הרבה יותר טרוועת.

סר. הרנב:

כאשר המדובר הוא על סוג או ל"י, לא יועילו
לך כל טעמו ל קטגוריות, ותמיד יוכל בית-המספט
להוכיח שהטבת הבנין לקטגוריה טרוועת אינה טרוועת לסצינות. בטכר-דירה
לא אפשרות של הטרווע ואין כל-כך הרבה טרועים.

מ. חזני:

אני טחפט קנה-מידה כדי לקבוע את עמדותי
לגבי המיטות הטרוועת. באיזו טרווע קטיבה
הייתה הטרוועת את החלוח של המזרח בליקול-דעתה של ועדת ההערכה? לי
נראה כי המיטת הטרוועת מבגילה את החופש של ועדת ההערכה. לפי מיטת זו
קובעים באופן חד-פעמי טעמו של קטגוריות, וטגורילים או קטיבים
את הטס על הקטגוריות הטרוועת לפי כרכי התקציב, אולם הבטיס בשאר כעינו.
לעומת זאת, את טכר-הדירה המועד יל לקבוע כדי שנה בענה, כי המבאים
טטתנים.

סר. הרנב:

לדעתך, לפי המיטת הטרוועת, גדלה מידת החלוח
על המזרח בוועדת ההערכה, כי ההערכה היא
עיוורת ואין המזרח יכול לבחון או לבדוק את הערכתו. לא כן הדבר בטכר-
דירה.

ע. א.מ.:

אני ספיע כי בחוק תינתנה הגדרות טרויקות
של הטרועים "טיב הבנין" ו-"סוג הבנין".

מ. חזני:

לפי המיטת הקיימת רואה ועדת ההערכה לפנייה
אנשי חיים, ולפי המיטת הקיימת היא רואה דירות,
וזה גודר בעד טרווע פנים.

הינ"ר י. ספיר:

אם תקבע טעמו טרוועת של קטגוריות חגרום
לפי-צדק טרווע. המטרא פנים יהיה בעת
מיטבוץ הדירות לקטגוריות.

דל.

מר מוראנסקי:
לפי הליכה הקיימת ורדה נעזת ההערכה
לפניה דירות ולא מבנים. לפי החוק יכול
כל אחד לבנות ולהגיש עדעור על הערכה אל שירותו אחר.

הינ"ר י. ספייר:
אני מסוכנע כי ההסכמה והגדירה לפי
סודר כל סכר-דירה היה יותר קלה ממידע על
סודר אחר.

ברוד, לי, לצערי הרב, כי לא נוכל לסיים
את הדיון ולהגיש את החוק לקריאה שניה
עד יום ראשון.

במעו כגון הערות והצעות. אני מעמוד
על החוסר, מרכז את כל ההערות שכתבו לגבי כל
לפני הוועדה הצעות מסוכנות וירוכנות.

מר מונטוב:
כדי להקל על עבודת הוועדה אנו בגיש
את הערותינו בכתב עד יום ראשון הבא.

הינ"ר י. ספייר:
אני סביח כי בסך הפגרה נוכל לקיים ישיבה
אחת או שתי כדי לגבור את הדיון. תוך
הפגרה נדאג לזיכרון ההצעות, וכל חבר ועדה יקבל את ההערות וההצעות
על כל ענין וענין לפי סדר סעיפי החוק, כפי שהדבר נהוג בהסתתגויות.
למחר סכן נוכל הוועדה לסיים את דיוניה תוך 5 - 4 ימים, ואני סביח
כי מסוף ימי נוכל להגיש את החוק לקריאה שניה.
הישיבה בעולה.